

Uvod - Informacija o kretanju dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata i potrošača temelji se na podacima iz sustava ovrhe na novčanim sredstvima, koju Financijska agencija provodi temeljem zakonskih ovlasti. Od 2002. do 31.12.2010. godine, Fina je prikupljala podatke isključivo za poslovne subjekte temeljem Upute o prikupljanju i objedinjavanju podataka o nepodmirenim obvezama poslovnih subjekata, na način da su banke navedene podatke, izvještajnog i statističkog karaktera, dostavljale Fini, koja ih je objedinjavala i izrađivala informacije. Od 1. siječnja 2011. godine počela je primjena novog sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koji je uređen Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20) i Pravilnikom o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima (NN 71/18, 46/22), a od 1. listopada 2012. godine stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22), kojim je bio propisan postupak predstečajne nagodbe nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik).¹

Temeljem navedenih propisa stvoreni su preduvjeti za bržu naplatu i smanjenje troškova postupka ovrhe na novčanim sredstvima, jer je postupak ovrhe na novčanim sredstvima tehnološki unaprijeđen. Uveden je jedinstven postupak, metodologija i redoslijed u izvršenju osnova za plaćanje te jedinstveni obračun zateznih kamata i jedinstven sustav izvještavanja temeljen na izvornoj dokumentaciji. Sve navedeno sustav čini transparentnim, efikasnim, ažurnim i donosi ujednačenost u primjeni propisa. Provođenje ovrha na svim kunkskim i deviznim računima ovršenika, u svim bankama, prema OIB-u ovršenika i bez njegove suglasnosti, čini sustav djelotvornim, što pokazuju i podaci prezentirani u informaciji.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

NEIZVRŠENE OSNOVE ZA PLAĆANJE – STANJE 31. PROSINCA 2022. GODINE

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „poslovni subjekt“ podrazumijeva se pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, a pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje 31. prosinca 2022. godine u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje evidentirano je 14.237 poslovnih subjekata, što je za 403 poslovna subjekta ili 2,8% manje u odnosu na studeni 2022. g. i 1.203 poslovna subjekta ili 7,8% manje u odnosu na prosinac 2021. godine (tablica 1).

Tablica 1. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POSLOVNIH SUBJEKATA**

Stanje	Poslovni subjekti	Broj	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.12.2022.	Pravne osobe	6.285	2.561.885.931	604.553.270	3.166.439.201
31.12.2022.	Fizičke osobe/registirana djelat.	7.952	1.292.698.978	413.773.402	1.706.472.379
31.12.2022.	Poslovni subjekti – ukupno	14.237	3.854.584.909	1.018.326.671	4.872.911.580

Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redosljedu osnova za plaćanje

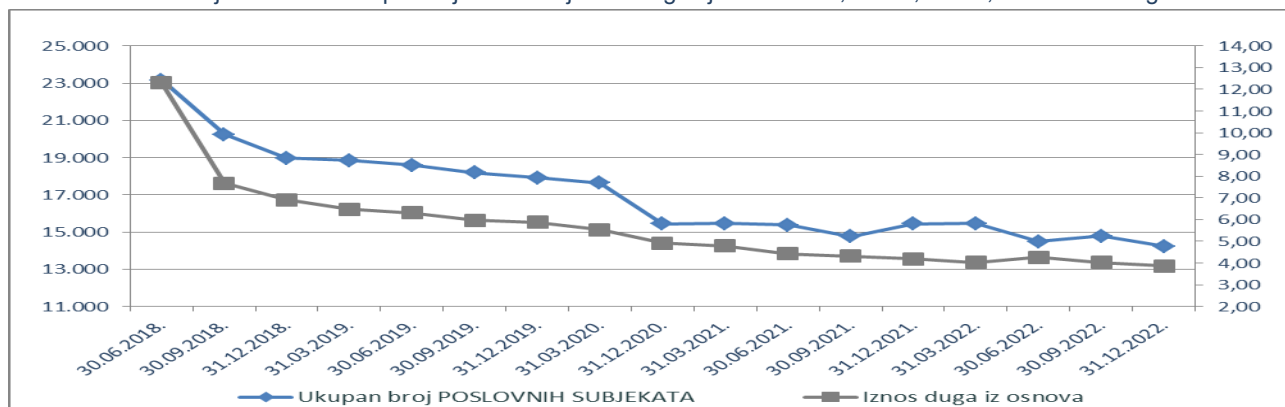
Ukupan iznos neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata, evidentiran u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 3,9 milijardi kuna (glavnica), što je za 33,4 milijuna kuna (0,9%) više u odnosu na studeni 2022. godine, a 342,9 milijuna kuna (8,2%) manje u odnosu na prosinac 2021. g. Kamate su iznosile 1,0 milijardu kuna (tablica 1).

Od 14.237 poslovnih subjekata koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, 6.285 je pravnih osoba (44,1%), na koje se odnosi 2,6 milijardi kuna ili 66,5% iznosa ukupnih neizvršenih osnova. Preostalih 7.952 su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a njihov dug iznosi 1,3 milijarde kuna.

U odnosu na stanje u studenom 2022. godine, broj pravnih osoba koje nisu podmirile dospjele osnove za plaćanje manji je za 4,1%, a iznos neizvršenih osnova veći za 1,1%. Ukupan broj fizičkih osoba manji je za 1,6%, a iznos njihovih neizvršenih osnova veći za 0,3%.

¹ Postupci predstečajne nagodbe pokrenuti na temelju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Grafikon 1. Broj poslovnih subjekata koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021. i 2022. godine

Izvor: Fina

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. prosinca 2022. g., u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje evidentirana su 228.722 potrošača, što je za 0,9% manje nego u prethodnom mjesecu, a 4,4% manje nego prije godinu dana. Dug potrošača iz osnova evidentiranih u Očevidniku o redoslijedu osnova za plaćanje, iznosio je 18,0 milijardi kuna (glavnica), što je za 0,5% manje u odnosu na studeni 2022., a 0,6% manje u odnosu na prosinac 2021. godine. Kamate su iznosile 6,5 milijardi kuna (tablica 2.).

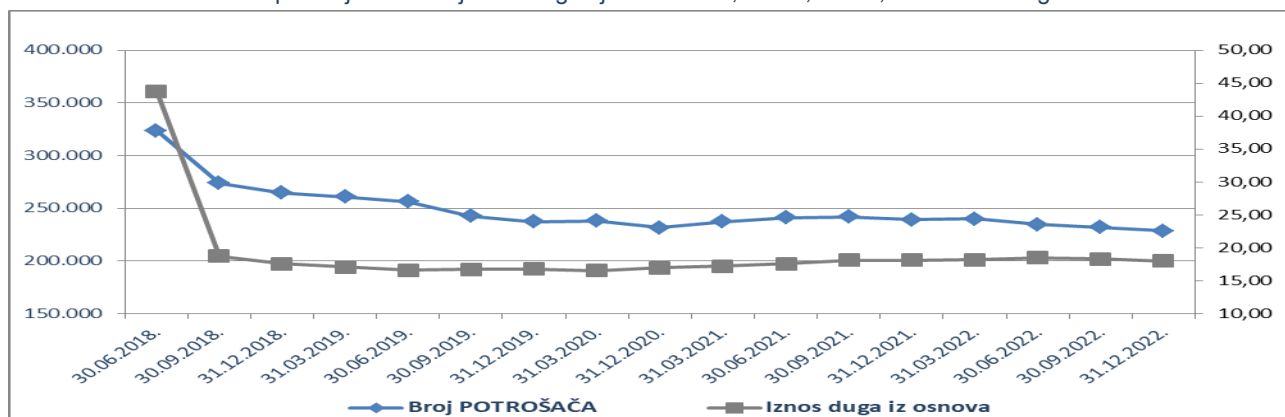
Tablica 2. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POTROŠAČA**

Stanje	Broj potrošača	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.12.2021.	239.278	18.134.315.362	6.768.555.135	24.902.870.497
30.11.2022.	230.687	18.110.893.964	6.556.966.145	24.667.860.109
31.12.2022.	228.722	18.029.393.712	6.518.831.255	24.548.224.967

Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redoslijedu osnova za plaćanje

Najveći dio duga, u iznosu od 5,3 milijarde kuna (bez kamata), odnosio se na dug potrošača prema bankama kao vjerovnicima, a prema svim financijskim institucijama, dug je iznosio 6,1-nu milijardu kuna.

Grafikon 2. Broj potrošača koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021. i 2022. godine

Izvor: Fina

[Info.BIZ](#) servis pruža uvid u informacije o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te o poslovnoj okolini u kojoj oni djeluju. Najveća je i najažurnija baza poslovnih informacija za više od **830.000 poslovnih subjekata iz više od 30 izvora**. Omogućuje jednostavnije, brže i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, olakšava izradu poslovnih analiza te praćenje trendova i prepoznavanje potencijala na tržištu.

Ako ste zainteresirani i želite ugovoriti uslugu ili kupiti veći broj paketa: prodaja@fina.hr

Ako trebate korisničku podršku: 0800 0080, info@fina.hr

